PUBLIEKE SECTOR ACCOUNTANTS

Accountantsverslag 2023

Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg te Bleiswijk

BEDRIJVENSCHAP HOEFWEG

Openstaande punten:

Als gevolg van imperfecte regelgeving is onze beroepsgroep NBA bezig met het opstellen van een Audit alert en het vormgeven van een tekst voor de controleverklaring die recht doet aan de huidige situatie (BBV en BADO niet aangepast, gemeentewet wel). Tot nader order mogen wij geen controleverklaringen afgeven.

Publieke Sector Accountants B.V.
Jan Sluijtersstraat 21
3059 VC Rotterdam
www.publiekesectoraccountants.nl
info@psa-ra.nl

Aan het algemeen bestuur van de
gemeenschappelijke regeling
Bedrijvenschap Hoefweg
Postbus 45
2665 ZG BLEISWIJK

Onderwerp
Accountantsverslag 2023

Datum
XX XX 2024

Kenmerk
312018023.24.210

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2023 van uw gemeenschappelijke regeling afgerond. De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Met dit accountantsverslag informeren wij u over onze belangrijkste controlebevindingen. Op 2 april 2024 hebben wij de controlebevindingen besproken met uw controller en uw directeur.

Bij de jaarrekening 2023 zijn wij voornemens op XX XX 2024 een goedkeurende controleverklaring afgegeven voor het aspect getrouwheid. Dit onder voorbehoud van de daadwerkelijke uitwerking van de controleverklaring vanuit het NBA.

Ons accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2023. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden en diverse besprekingen die wij met uw medewerkers hebben gevoerd. Voor de goede orde vermelden wij dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en het management. Wij geven u toestemming om dit accountantsverslag (zonder de persoonlijke handtekening) te publiceren via de agenda's van de het algemeen bestuur.

Met vriendelijke groet,

Publieke Sector Accountants B.V.

Was getekend: W. Kalkman RA

Op alle opdrachten verricht door Publieke Sector Accountants B.V. zijn de 'Algemene Voorwaarden Publieke Sector Accountants', gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 69411409, van toepassing.
Publieke Sector Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 69411409.

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen benaderd worden bij vragen met betrekking tot dit accountantsverslag:

Wouter Kalkman

06 – 2127 2977

wkalkman@psa-ra.nl

Amar Iqbal

06 – 4003 1051

aiqbal@psa-ra.nl

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij 1
2. Financiële positie en resultaat..... 6
3. Bevindingen eindejaarscontrole..... 9
4. Interne beheersing..... 14
5. Overige aangelegenheden..... 16

PUBLIEKE SECTOR ACCOUNTANTS

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

PUBLIEKE SECTOR ACCOUNTANTS

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 18 december 2023 (kenmerk 312018014.23.309) heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2023. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg. Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2023 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle. Onze controle wordt verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Controlestandaarden en de beleidsregels toepassing Wet normering topinkomens (WNT).

Materialiteitsbepaling is overeenkomstig het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en het vastgestelde controleprotocol

De wijze waarop wij de materialiteit bepaald hebben, sluit aan op de door het algemeen bestuur op 14 december 2023 vastgestelde goedkeuringstoleranties in het besluit omtrent het normenkader 2023 (AB 2023 40). De maximaal toe te passen marges voor de accountantscontrole zijn vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (het Bado). De bij onze controle van de jaarrekening 2023 toegepaste goedkeuringstoleranties bedragen derhalve:

Bron: jaarrekening 2023	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringsmaterialiteit	€ 4.150	€ 12.450

Het algemeen bestuur heeft de rapporteringstolerantie gesteld op 10% van de goedkeuringstolerantie.

Het algemeen bestuur heeft in de financiële verordening opgenomen dat de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording 3% van de lasten bedraagt. De rapporteringsgrens voor de paragraaf bedrijfsvoering is gesteld op € 20.000.

Onze aanpak is gericht op risico's

Voor de jaarrekeningcontrole 2023 onderkennen wij een aantal risico's en aandachtspunten, die een verhoogd (bruto) risico met zich mee (kunnen) brengen op een materiële fout in uw jaarrekening en die een mogelijke impact op de bedrijfsvoering kunnen hebben. De risico's en aandachtspunten zijn hieronder weergegeven. Opname van een risicogebied of aandachtspunt in deze opsomming betekent niet dat daadwerkelijk sprake is van risico's die zich daadwerkelijk voordoen, maar zijn enkel bedoeld om aan te geven dat wij hier tijdens onze controle (extra) aandacht aan hebben besteed.

Risico's en aandachtspunten voor de controle van de jaarrekening 2023

- De voortgang en status van de (noodzakelijke en gewenste) verbeteringen met betrekking tot de kwaliteit van de interne beheersing in relatie tot de af te geven rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur (over boekjaar 2023). Een belangrijk onderdeel hiervan is de naleving van de (Europese) aanbestedingsregels.
- Voorzieningen, vanwege het schattingselement en de daarmee samenhangende schattingsonzekerheden.
- Management override of controls. Dit betreft de mogelijkheid die de directie heeft om specifieke controlemaatregelen te omzeilen, bijvoorbeeld door memoriaalboekingen of het schattingsproces. De specifieke aandacht voor dit risico is voorgeschreven vanuit de controlerichtlijnen en is niet uniek voor uw gemeenschappelijke regeling.
- Waardering van het onderhanden werk bouwgrond in exploitatie, inclusief tussentijdse winstneming.
- Opbrengstverantwoording van materiële opbrengstenstromen; dat zijn met name de grondverkopen.
- Betaalproces: vanwege de potentiële (fraude-)risico's.
- Prestatielevering: vanwege de potentiële (fraude-)risico's.
- Verantwoording WNT (vanwege de complexe wet- en regelgeving).

Het inschatten als significant risico is inherent aan deze posten en is niet direct een gevolg van verwachte leemten in de interne beheersing van uw gemeenschappelijke regeling. Ook is sprake van inschattingen van bruto risico's, alvorens eventuele beheersmaatregelen zijn genomen.

Ter voorkoming van een materiële fout in de jaarrekening heeft u voor bovenstaande risicogebieden beheersmaatregelen getroffen. Wij hebben ons tijdens de interim-controle gericht op de opzet en het bestaan van de door u ingerichte beheersingsomgeving, die deze risico's moeten verkleinen.

Uw rechtmatigheids-verantwoording

In de jaarrekening 2023 legt het dagelijks bestuur voor het eerst verantwoording af over een drietal rechtmatigheidscriteria die niet expliciet blijken uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 12.450.

Er zijn geen afwijkingen geconstateerd boven dit grensbedrag.

De jaarrekening voldoet aan het BBV

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg zijn uiteengezet in de jaarstukken 2023 in onderdeel 3.1 en 3.2, waarin de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling en de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen.

Wij hebben het door het dagelijks bestuur toegepaste proces voor belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving beoordeeld. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsgrondslagen en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent zijn gebruikt: de jaarstukken voldoen aan het BBV (Besluit begroting en verantwoording).

Geen geïdentificeerde materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken

Naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole, resteren er geen van materieel belang zijnde ongecorrigeerde afwijkingen of onzekerheden. Door ons gerapporteerde bevindingen zijn derhalve niet materieel (dus hebben geen invloed op de strekking van onze controleverklaring), maar zijn naar onze mening vooral van belang voor uw beoordeling van de jaarstukken en de verdere kwaliteitsverbetering van de administratieve organisatie en interne beheersing.

Voor de bevindingen bij de eindejaarscontrole verwijzen wij u naar de diverse onderdelen van dit rapport.

Goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid (onder voorbehoud)

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg een getrouw beeld geeft van het eigen vermogen op 31 december 2023 en het resultaat over 2023. Dit onder voorbehoud van de daadwerkelijke uitwerking van de controleverklaring vanuit het NBA. Hierbij geldt als voorwaarde dat de door ons gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd door het algemeen bestuur wordt vastgesteld. Wij verzoeken u derhalve ons een door de voorzitter en de algemeen directeur ondertekend besluit van de vastgestelde jaarrekening te verstrekken. Mochten nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve versie van de jaarrekening dan dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

In de controleverklaring hebben wij een paragraaf opgenomen waarin wij de nadruk leggen op de toelichting op de balans ten aanzien van het onderhanden werk, opgenomen uiteenzetting van het dagelijks bestuur over de voortgang en de impact van de ontwikkelingsplannen voor het gebied Bleizo-West. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

2. Financiële positie en resultaat

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

2. Financiële positie en resultaat

De vermogenspositie van uw gemeenschappelijke regeling neemt in absolute zin af

In het BBV en de verslaggevingsregels voor gemeenschappelijke regelingen, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen (dat bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves) worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2023 bedraagt € 293.000 positief. Het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2023 is hieraan gelijk. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in € 1.000)	2023	2022	2021	2020	2019
Eigen vermogen per 1 januari	**8.847**	**9.856**	**9.454**	**9.395**	**6.268**
Gerealiseerd resultaat	293	-/- 1.009	402	59	3.127
Totaal (‘gerealiseerd *saldo van baten en lasten’*)	**293**	**-/- 1.009**	**402**	**59**	**3.127**
Eigen vermogen per 31 december	**9.140**	**8.847**	**9.856**	**9.454**	**9.395**

De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2023 € 9.140.000. Dat is 56% van het balanstotaal (2022: 52% van het balanstotaal). In paragraaf 3.4 van de jaarrekening geeft het dagelijks bestuur een nadere toelichting op de mutaties in het eigen vermogen over het jaar 2023. Wij verwijzen u naar deze toelichting.

Resultaat 2023 is beïnvloed door reservemutatie(s)

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent uw gemeenschappelijke regeling ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de bestuurlijke besluitvorming. Concreet betekent dit voor uw gemeenschappelijke regeling het volgende:

Exploitatieresultaat (in € 1.000)		
Totale baten	248	
Totale lasten	415	
Gerealiseerde saldo van baten en lasten voordelig		**-/- 167**
Bij: mutatie onderhanden werk (naar de balans)		459
Gerealiseerd resultaat		**293**

De exploitatie over 2023 laat een postief gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten van € 293.000 zien, ten opzichte van een voordelig begroot (na wijziging) saldo van € 107.000. Dit is een voordeel van € 186.000. Het gerealiseerd resultaat bestaat uit een de tussentijdse winstneming van 2023. Het gerealiseerde resultaat ad € 293.000 is afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen.

In de jaarstukken wordt op diverse plaatsen een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van het resultaat en worden de verschillen tussen de begroting (na wijziging) en de gerealiseerde baten en lasten verklaard. Wij verwijzen u naar deze toelichtingen.

Het dagelijks bestuur kwalificeert het weerstandsvermogen als toereikend

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. De beschikbare weerstandscapaciteit heeft het dagelijks bestuur bepaald op € 10,4 miljoen. De beschikbare weerstandscapaciteit is gedaald ten opzichte van 2022. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft het dagelijks bestuur een opsomming gegeven van ingeschatte risico's. Deze cumuleren voor 2023 (in 2022 € 1,8 miljoen) tot een bedrag van € 1 miljoen. Op basis van deze kwantificering is het beschikbare weerstandsvermogen toereikend om de onderkende risico's financieel af te dekken. Voor meer gedetailleerde informatie over uw weerstandspositie verwijzen wij u naar paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van uw jaarstukken 2023.

3. Bevindingen eindejaarscontrole

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

3. Bevindingen eindejaarscontrole

Oplevering was voldoende, met enkele aandachtspunten

Bij de start van de controle waren de jaarstukken grotendeels gereed en waren de werkafspraken voor uw medewerkers grotendeels gereed en aan ons verstrekt. Wij vragen uw aandacht voor de aanlevering van het dossier bij de rechtmatigheidsverantwoording. Dit was bij aanvang van de controle nog niet beschikbaar. Daarnaast was dit jaar het gehele traject erg krap gepland. Hierdoor ligt er extra druk op uw organisatie en onze medewerkers. Het is daarom van belang dat alle onderbouwingen tijdig en volledig beschikbaar zijn. Verder adviseren wij u om een kritische controle uit te voeren op de aangeleverde stukken vanuit de planeconoom voor dat deze stukken aan ons worden opgeleverd.

Bij onze controle hebben wij de volledige medewerking gekregen en hebben wij op een constructieve manier met uw organisatie samengewerkt.

Onzekerheden in de grondexploitatie

Uw gemeenschappelijke regeling voert de grondexploitatie Bedrijvenschap Hoefweg uit. De waardering (verliesneming dan wel de tussentijdse winstneming) is afhankelijk van de prognoses voor de komende jaren. Dat brengt inherente risico's met zich mee, die niet bijzonder zijn voor een grondexploitatie. Dit risico komt ook tot uitdrukking in de paragraaf weerstandsvermogen, die is gebaseerd op een Monte Carlo simulatie. In 95% van de gevallen (10.000 simulaties) is het risico voor de ontwikkeling van de grondexploitatie € 1,0 miljoen. Door de in ontwikkeling zijnde visievorming voor Bleizo-West, waar de gemeenten Lansingerland en Zoetermeer besluiten over moeten nemen, en de afwikkeling van CV Prisma Bleiswijk, kan de grondexploitatie van Bedrijvenschap Hoefweg nog niet worden afgewikkeld. Het dagelijks bestuur heeft een toelichting opgenomen in hoofdstuk 3.3. inzake de ontwikkeling rondom Bleizo-West en de onzekerheden die daar me samenhangen. Gezien de onzekerheden, wij verwijzen u hiernaar.

Het uitgangspunt voor de waardering van de gronden van gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg is het Bestemmingsplan Hoefweg-Noord (Prisma) dat in 2013 is vastgesteld en de basis vormt voor de actuele grondexploitatie. In oktober 2021 hebben de gemeenteraden van Lansingerland en Zoetermeer ingestemd met de ontwikkelvisie Proeftuin Bleizo voor het gebied Bleizo-West. De besluitvorming door de beide raden over de ontwikkelstrategie voor Bleizo-West en daarmee over een geactualiseerd ontwikkelingsprogramma, vindt plaats in 2024. Het ontwikkelingsprogramma 2013 is dus ook over 2023 de basis voor de waardering van de grondexploitatie. Het proces waarin het ontwikkelingsprogramma wordt geactualiseerd en waarmee de waardering van de gronden ontwikkelt, verloopt fasegewijs. Gedurende dit proces is sprake van een variërende onzekerheid over de definitieve waardering van de gronden. Door GR Bedrijvenschap Hoefweg is de ontwikkeling van gronden op verzoek van de deelnemende gemeenten in relatie tot Bleizo-West getemporiseerd. De timing van de overgang van de programmatische uitgangspunten voor de waardering van de gronden verdient aandacht om aansluiting te blijven houden met relevante wet- en regelgeving (BBV) en de onzekerheid hieromtrent niet te lang laten bestaan. Wij benadrukken het belang van een spoedige besluitvorming.

Omdat de visie Proeftuin Bleizo in 2021 is vastgesteld, hebben wij kennis genomen van de actualisatie per 1-1-2024 van de opgestelde gebiedsexploitatie behorende bij deze nieuwe visie. Wij hebben informatie ontvangen waaruit blijkt dat deze actualisatie laat zien dat het verwachte resultaat van de ontwikkeling nog voldoende is om de ambities van de gemeenten (om de grondexploitaties kostenneutraal om te zetten tot woningbouw) te kunnen waarmaken. Echter wijst de planeconoom op een relatief grote onzekerheid met betrekking tot de financiële uitgangspunten. Dit gezien het financieel kader bij het Ontwikkelperspectief Proeftuin Bleizo een eerste globale verkenning is en er de afgelopen periode nog niet is toegewerkt naar een verdere detaillering van het plan.

Overigens merken wij op dat bij de afronding van de controle de definitieve en gecontroleerde jaarrekening 2020, 2021 en 2022 van CV Prisma Bleiswijk nog niet beschikbaar was.

Einde gemeenschappelijke regeling per 01-01-2025

Op basis van de huidige gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg eindigt de gemeenschappelijke regeling per 01-01-2025. De organisatie is momenteel aan het onderzoeken op welke wijze de gronden inzake Bleizo-West kunnen worden overgedragen. In dit kader is door een externe deskundige een analyse gemaakt met meerdere opties. De uiteindelijke beslissing dient nog genomen te worden en heeft te maken met de fiscale gevolgen. In 2024 worden gesprekken opgezet met de Belastingdienst over gevoerd.

Lasten vennootschapsbelasting onderdeel van de grondexploitatie

Op basis van de meest actuele berekening die uw gemeenschappelijke regeling heeft laten opstellen, blijkt een verwacht positief fiscaal resultaat op de actuele grondexploitatie van Bedrijvenschap Hoefweg. Momenteel is de inschatting van de deskundige dat gezien het huidige resultaat er geen sprake is van een te betalen vennootschapsbelastingpost over 2023.

Naar aanleiding van onze controle zijn de ingeschatte kosten vennootschapsbelasting sinds 2021 onderdeel geworden van de grondexploitatie (circa € 0,8 miljoen). Bij de tussentijdse winstneming is hier tevens rekening mee gehouden. De vennootschapsbelasting kan lager uitvallen naar gelang het besluit omtrent de afwikkeling van de gronden Bleizo-West.

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging over 2023 van € 223.000 niet te boven gaat. Daarnaast dienen gemeenschappelijke regelingen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

Met ingang van boekjaar 2018 dienen ook de ontvangen vergoedingen die bij andere WNT plichtige instellingen zijn ontvangen te worden verantwoord in de WNT-verantwoording. Aangezien het voor ons niet mogelijk is de volledigheid vast te stellen van de dienstbetrekkingen en de ontvangen vergoedingen, is in het WNT-controleprotocol opgenomen dat wij de anticumulatiebepaling niet hoeven te controleren. In onze controleverklaring is dit ook als zodanig toegelicht. De naleving van de anticumulatiebepaling maakt derhalve geen onderdeel uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden. In 2023 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

In het kader van de WNT attenderen wij u erop dat u de plicht heeft om uiterlijk 1 juli 2024 uw WNT-verantwoording over het kalenderjaar 2023 via internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken. Indien op grond van andere op de verantwoordelijke van toepassing zijnde regelgeving of een besluit een later tijdstip waarop het financieel verslaggevingsdocument openbaar moet worden gemaakt geldt, is die latere datum de uiterlijke datum van openbaarmaking.

Evaluatie eerste rechtmatigheids-verantwoording in 2023

Voor dit boekjaar heeft het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening en een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering. In dit onderdeel van het accountantsverslag evalueren wij deze eerste rechtmatigheidsverantwoording in 2023.

Verantwoording
Op basis van de jaarstukken 2023 zijn er geen bevindingen groter dan de verantwoordingsgrens (3%). Er zijn dan ook geen bevindingen opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. In de paragraaf bedrijfsvoering heeft het dagelijks bestuur een korte toelichting opgenomen rondom het normenkader en de uitkomsten inzake het M&O-criterium. Wij adviseren u in lijn met de uitwerking Bado-notitie rechtmatigheidsverantwoording om voor de komende jaren tevens in te gaan op het “eigen verhaal” van het dagelijks bestuur met daarin tevens aandacht voor de lessons learned.

Evaluatie aanpak
Het dagelijks bestuur heeft voorafgaand goed nagedacht over haar plan van aanpak om voldoende waarborgen te treffen om een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen opnemen in de jaarrekening die geen materiële afwijkingen bevat. Hiertoe is onder andere een risicoanalyse uitgevoerd, processen geactualiseerd en een intern controleplan opgesteld. Wij constateren dat uit uw analyse blijkt dat het risico rondom misbruik en oneigenlijk gebruik zich bij Bedrijvenschap Hoefweg vooral rondom aanbestedingen afspeelt. De spelregels rondom aanbesteding heeft u vastgelegd in het inkoop – en aanbestedingsbeleid.
Wij adviseren u om, in lijn met de commissie BBV een overkoepelend beleidsstuk M&O op te maken. Deze bevat naast de filosofie, algemene uitgangspunten en risicoanalyse ook maatregelen ter voorkoming en afdoening.

Evaluatie uitvoering
Wij hebben de uitgevoerde interne controleprogramma’s beoordeeld. Op basis van onze werkzaamheden komen wij niet tot een andere conclusie dan de verbijzonderde interne controle.

Bij aanvang van de controle waren nog niet alle interne controleprogramma's gereed en waren de teksten rondom de rechtmatigheidsverantwoording nog niet beschikbaar. Wij vragen voor 2024 uw specifieke aandacht voor de tijdige uitvoering van de geplande werkzaamheden.

Europese aanbestedingen
Ten aanzien van uw interne controlewerkzaamheden op de aanbestedingsrechtmatigheid merken wij op dat u weliswaar een analyse uitvoert, maar dit nog niet op een dusdanige wijze vastlegt dat alle toetspunten hierbij zichtbaar zijn. Wij adviseren u om vanaf 2024 de analyse uit te voeren conform het voorbeeld format van het expertisecentrum PIANOo. Deze best practise is een uitwerking van de SDO-notitie aanbestedingsrechtmatigheid. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording worden in dit voorbeeld meerdere toetspunten vanuit de aanbestedingswet zichtbaar getoetst.

4. Interne beheersing

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

4. Interne beheersing

Kernboodschappen interim-controle 2023

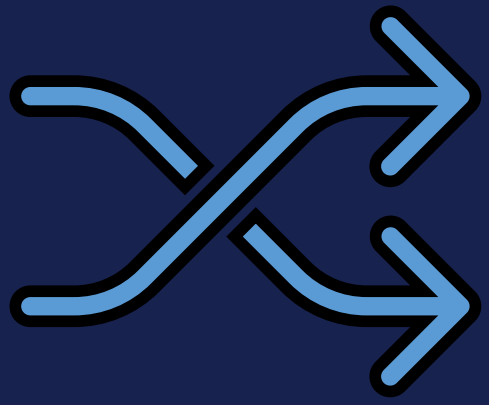
Naar aanleiding van de interim-controle hebben wij een aantal adviezen aan uw organisatie gegeven. Hieronder een samenvatting van de adviezen die nog onderhanden zijn.

Informatieveiligheid

- Draag zorg voor de noodzakelijke beleidstukken rondom IT. Denk hierbij aan een informatiebeveiligingsbeleid die o.a. ingaat op wijzigingsbeheer, logische toegangsbeveiliging, back-up en recovery.
- Voer een nulmeting uit in het kader van de BIO en stel een verbeterplan op, om op het gewenste niveau te komen.

Wij hebben gezien dat u reeds stappen heeft gezet op het gebied van het beoordelen van rechten en rollen in uw systemen en dat u beschikt over een concept informatiebeveiligingsbeleid. De verwachting is dat bovenstaande punten in de loop van 2024 afgewikkeld worden.

5. Overige aangelegenheden

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

5. Overige aangelegenheden

Geen meningsverschil met het dagelijks bestuur

Er zijn geen meningsverschillen met het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het dagelijks bestuur van uw gemeenschappelijke regeling de volledige medewerking verleend en hebben wij de volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bevestigingen van het dagelijks bestuur ontvangen

Wij hebben namens het dagelijks bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen op XX XX 2024.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

Geen aanwijzingen van fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het financieel management en de directie van de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management en directie hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken.

Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Hoewel wij op grond van de controle- en overige standaarden een kritische houding moeten hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2023 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van materiële fraude.

Voldoende uren geraamd en besteed om een kwalitatief goede controle uit te kunnen voeren

In het rapport "In het publieke belang" van de NBA, de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountant, zijn maatregelen opgenomen die de kwaliteit en onafhankelijkheid van de controlerend accountant moeten waarborgen of verbeteren. Hieruit blijkt onder andere dat er voldoende uren beschikbaar moeten zijn om een degelijke controle uit te voeren. Op basis van de daadwerkelijk geschreven uren blijkt dat wij voldoende uren hebben geraamd om de jaarrekeningcontrole goed uit te kunnen voeren.

Bevestiging onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met Nederlandse wet- en regelgeving, waaronder de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Publieke Sector Accountants beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij Publieke Sector Accountants.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.

- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Publieke Sector Accountants wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Wij zullen dan ook overwegen het algemeen bestuur of de auditcommissie te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie
Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen. Wij merken op dat er in het kader van onze controleopdracht geen sprake is geweest van een dergelijke bedreiging.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties
Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Publieke Sector Accountants, haar partners en haar medewerkers en de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid
De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Publieke Sector Accountants, een bestuurder of interne toezichthouder van Publieke Sector Accountants of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg of een bij de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij zijn van mening dat de verstrekte en ontvangen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid gepast zijn en derhalve niet tot een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht hebben geleid. Volledigheidshalve merken wij op dat wij geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid hebben verstrekt/ontvangen die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben.

Aanvullende dienstverlening

Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hieronder opgenomen.

Aanvullende dienstverlening
• Geen

Conclusie onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen Publieke Sector Accountants ingebed. Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg in 2023 voldoende is gewaarborgd.

Controleverschillen

Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het dagelijks bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn.

Fraude

Fraude kan een groot effect hebben op de reputatie van organisaties en kan tot grote financiële schade leiden. Het is daarom zowel in uw belang als dat van al uw belanghebbenden, dat in het jaarverslag (paragraaf bedrijfsvoering) expliciet aandacht wordt besteed aan het beheersen van frauderisico's. Van u (zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur) wordt daarom verwacht dat u frauderisico's in kaart brengt en adequate maatregelen neemt om deze te beheersen. Omdat bij fraude sprake is van bewust handelen van personeel of management, is een goede frauderisicoanalyse ook in uw belang, ter voorkoming van daadwerkelijke fraude.

Wanneer u vervolgens informatie geeft over de wijze van beheersing (bijvoorbeeld in het jaarverslag) en indien van toepassing over vermoedens van fraude, over onderzoek dat is verricht en over maatregelen om herhaling te voorkomen – voor zover deze informatie openbaar is –, draagt dit bij aan het vertrouwen van belanghebbenden in uw gemeenschappelijke regeling.

De door u zelf uitgevoerde frauderisicoanalyse vormt voor controlerend accountants het startpunt van hun werkzaamheden ten aanzien van frauderisco's. Tijdens de controle zullen wij dan met u spreken over:

- de frauderisicoanalyse van de organisatie en de organisatie specifieke frauderisico's;
- de evaluatie van frauderisico's die voor de controle het meest van belang zijn;

- eventuele fraude incidenten en de bijbehorende opvolging.

Door spoedig met elkaar in gesprek te gaan over frauderisicofactoren, eerder geïdentificeerde frauderisico's en de rapportage daarover door de accountant, bent u beter in staat om relevante risico's te onderkennen en uw interne beheersing daarop aan te passen of effectiever te maken.

Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS